

DWW-M201414

Seat No. _____

**M. A. (Education) (External) (Sem. II) (CBCS)
Examination**

May / June - 2015

Paper-IV : Psychological Testing

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી આપો : (પ્રત્યેકનો એક ગુણ) 20

(1) 1905માં સૌ પ્રથમ બુદ્ધિ કસોટી કોણે પ્રકાશિત કરી ?

- (A) લ્યુવીસ બીને (B) આલ્ફ્રેડ સાઈમન
(C) રોબર્ટ વુડવર્થ (D) આલ્ફ્રેડ બીને

(2) એક શિક્ષક મહદ અંશે નીચેનામાંથી કઈ કસોટી વર્ગમાં વાપરશે ?

- (A) સિદ્ધિ કસોટી (B) અભિયોગ્યતા કસોટી
(C) બુદ્ધિ કસોટી (D) રસ સંશોધિની

(3) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી રચનાનું પ્રથમ સોપાન છે _____

- (A) કસોટી જેમના પર લેવાની તે નમૂનાનું કદ નક્કી કરવું
(B) સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષા કરવી
(C) કસોટી માટે સંભવિત પ્રકાશક શોધવો
(D) કસોટી માપન માટેનું લક્ષણ કે ઘટક અંગે સ્પષ્ટ થવું

(4) કોઈ કલમની તારણ ક્ષમતા એટલે જે તે કલમની _____

- (A) માપન લક્ષણ હેઠળ પાત્રોમાં ઉચ્ચ અને નિમ્ન અલગ પાડવાની ક્ષમતા
(B) બહુમતી અને લઘુમતી જૂથો જુદા કરવાની ક્ષમતા
(C) કલમ સાચી હોય તેવા પાત્રો શોધવાની ક્ષમતા
(D) અધરી કલમોનો સાચો ઉત્તર આપનારા પાત્રો શોધવાની ક્ષમતા

- (5) વિતરણમાં સૌથી વધુ વખત આવતો પ્રાપ્તાંક એટલે
- (A) મધ્યક (B) મધ્યસ્થ
(C) સરાસરી (D) બહુલક
- (6) સહસંબંધનું મૂલ્ય _____
- (A) હંમેશાં ધન હોય છે. (B) ધન અથવા ઋણ હોય છે.
(C) હંમેશાં ઋણ હોય છે. (D) ધન અને ઋણ બંને હોય છે.
- (7) નીચેનામાંથી કઈ જોડી ખોટી છે ?
- (A) 'માણસ દોરો કસોટી' - પ્રેમિલા ફાટક
(B) સ્વ-સંકલ્પના સંશોધિની - જે.એચ.શાહ
(C) રસ સંશોધનિકા - જે.સી.પરિખ
(D) સંગીત અભિયોગ્યતા કસોટી - ડો.અનિલ અંબાસણા
- (8) નીચેનામાંથી કઈ બાબત સહ-સામયિક યથાર્થતા સાથે સંબંધિત છે ?
- (A) બે કસોટીઓ એક સાથે લેવામાં આવે છે.
(B) બે કે તેથી વધુ તજજ્ઞો પરિણામ અંગે સહમત થાય છે.
(C) કસોટીની કલમો આંતરિક રીતે સાતત્ય જાળવે છે.
(D) સરખા લક્ષણ માપતી અન્ય કસોટીના પ્રાપ્તાંકો સાથે ઉચ્ચ સહસંબંધ ધરાવે છે તેવો ખ્યાલ.
- (9) કોન બેક આલ્ફા શું માપે છે ?
- (A) સ્થિરતા
(B) અર્ધ વિશ્લેષન વિશ્વસનીયતા
(C) સમાંતર કલમોની વિશ્વસનીયતા
(D) આંતરિક સાતત્યતા

(10) એક સારી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી માર્ગદર્શિકામાં _____

- (A) જે ઉપયોગકર્તા લાયક ન હોય તેની વિગત હોય
- (B) ઉપયોગકર્તાને સમજાય તેવી હોય
- (C) માપન નિષ્ણાતને સંતોષકારક ચોકસાઈ ધરાવે
- (D) ઉપરોક્ત તમામ

(11) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી માટે કલમ લેખનનું મહત્ત્વનું સોપાન _____

- (A) જેમના માટે કસોટી નિર્માણ થઈ રહી હોય તેમના પર કલમોની અજમાઈશ કરવી.
- (B) બીજી ભાષામાં ભાષાંતર આપવું.
- (C) વર્તમાન કસોટી સાથે વિષયવસ્તુ સરખાવવું.
- (D) એવા કલમ લેખકો પસંદ કરવા જે ઘટકના અર્થથી અજાણ હોય

(12) સહસંબંધ શોધવાનું સૂત્ર _____

(A) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 + \sum y^2}}$ (B) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 - \sum y^2}}$

(C) $r = \frac{\sqrt{\sum xy}}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$ (D) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$

(13) વ્યક્તિગત દેખાવને (પ્રાપ્તાંક)ને જૂથ પ્રાપ્તાંક સાથે સરખાવવા _____

જરૂરી છે.

- (A) બહુલક
- (B) સહસંબંધ
- (C) માનાંક
- (D) પ્રમાણ વિચલન

(14) માપન ઉપકરણ યથાર્થ હોઈ શકે પણ વિશ્વસનીય ન હોય.

- (A) હંમેશાં ખોટું
- (B) હંમેશાં સાચું
- (C) ક્યારેક સાચું
- (D) યથાર્થતાના પ્રકાર પર આધાર રાખે

(15) ઉચ્ચ વિષયવસ્તુ યથાર્થતા માટે _____

- (A) વિવિધતા ભરી કલમોનો સમાવેશ કરો.
- (B) કલમો સરળ અને સચોટ રીતે આહંબરયુક્ત શબ્દો વિના લખવી.
- (C) કલમો સંબંધિત બાહ્ય તજજ્ઞ પાસે સમીક્ષા કરાવી.
- (D) સમાન માપન લક્ષણ સાથે સરખાવી જુઓ.

(16) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનો ઉપયોગ _____.

- (A) લોકો વિષે નિર્ણયો લેવા
- (B) સ્વ-સમજ વિકસાવવા
- (C) કોઈ મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટકના માપન માટે
- (D) ઉપરોક્ત તમામ

(17) સરળતા મૂલ્યની ગણતરી કરવા _____ સૂત્ર છે.

(A) $FV = \frac{RL - RU}{E} \times 100$

(B) $FV = \frac{RU - RL}{2E} \times 100$

(C) $FV = \frac{RU + RL}{2E} \times 100$

(D) $FV = \frac{RU + RL}{E} \times 100$

(18) સહવિચરણ પૃથક્કરણનો ઉપયોગ _____.

- (A) બે ચલ વચ્ચેનો તફાવત જાણવા
- (B) બે થી વધુ ચલ વચ્ચે તફાવત જાણવા
- (C) બે ચલ વચ્ચેનું જોડાણ જાણવા
- (D) બે ચલ વચ્ચેનો સંબંધ જાણવા

(19) જો કોઈ વિતરણના Q1 અને Q3 અનુક્રમે 37 અને 75 હોય તો ચતુર્થક વિચલન શોધો.

- (A) 38
- (B) 17.5
- (C) 19
- (D) 9.5

(20) વ્યાપવિશ્વ પરથી લીધેલ નમૂનો સમધારિત રીતે વિસ્તરેલ છે એવી પૂર્વધારણા _____ પ્રકારની કસોટીઓમાં હોય છે.

- (A) પ્રાયલીય
- (B) અપ્રાયલીય
- (C) મનોવૈજ્ઞાનિક
- (D) સિદ્ધિ

2 નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ ટૂંકમાં આપો. (પ્રત્યેકના બે ગુણ)

20

- (1) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના કોઈ ચાર લક્ષણો લખો.
- (2) અભિયોગ્યતા કસોટી શું માપે ? ઉદાહરણ આપો.
- (3) માનાંકો શું છે ?
- (4) કસોટી પૂર્વ અજમાયશના ચાર હેતુ લખો.
- (5) ઘટક યથાર્થતા શું છે ?
- (6) સંભાલેખ અને આવૃત્તિ બહુકોણ વચ્ચે શું ભેદ છે ?
- (7) સમધારણ વક્ર રેખાનાં ચાર લક્ષણો જણાવો.
- (8) કોઈ બે પ્રાયલીય કસોટીના નામ આપો.
- (9) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી રચનાના માત્ર સોપાનો લખો.
- (10) પ્રમાણિત કસોટીના કોઈ ચાર ઉપયોગ લખો.

3 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (કોઈ પણ છ)

30

- (1) પ્રમાણિત કસોટી પસંદગી અને સંચાલન વખતે તમે શી કાળજી લેશો ?
- (2) સહસંબંધની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી તેના પ્રકારો સમજાવો.
- (3) શૈક્ષણિક માપનના હેતુ અને ફાયદા શું છે ?
- (4) ચલિતતાના માપોના નામ લખી તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (5) સંખ્યાત્મક કલમ વિશ્લેષણ : સરળતા મૂલ્ય અને ભેદ પરખ મૂલ્ય સમજાવો.
- (6) વિશ્વસનીયતાનો અર્થ અને પ્રકારો સમજાવો.
- (7) કસોટી વાપરનાર પાસે કયા નૈતિક ધોરણોના પાલનની અપેક્ષા રખાય છે ?
- (8) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (9) પ્રમાણિત કસોટીની માર્ગદર્શિકામાં કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?

ENGLISH VERSION

1 Answer by selecting appropriate option from the following. 20

(One mark each)

- (1) Who published the first test of intelligence in 1905?
(A) Lewis Binet (B) Alfred Simon
(C) Robert Woodworth (D) Alfred Binet
- (2) What type of test would a classroom teacher most likely administer?
(A) Achievement test (B) Aptitude test
(C) Intelligence test (D) Interest inventory

- (3) The first step in constructing a psychological test is to
- (A) determine the sample size to which the test is administered
 - (B) review the relevant literature
 - (C) identify a likely publisher for the test
 - (D) be clear about the construct or constructs to be assessed with the test
- (4) The discriminability of an item refers to the capacity of the item to...
- (A) separate those that are high and low on the trait of interest
 - (B) distinguish between minority and majority groups
 - (C) identify those who get the item correct
 - (D) identify those who get the difficult items right
- (5) The score that occurs most frequently in a distribution is...
- (A) Mean
 - (B) Median
 - (C) Average
 - (D) Mode
- (6) The value of correlation is
- (A) always positive
 - (B) either positive or negative
 - (C) always negative.
 - (D) both positive and negative.
- (7) Which of the following pairs is incorrect?
- (A) 'Draw a man test' – Premila Fatak
 - (B) Self-concept inventory – J. H. Shah
 - (C) Interest inventory – J.C. Parikh
 - (D) Musical aptitude test – Dr. Anil Ambasana

- (8) Which of the following refers to concurrent validity?
- (A) That two tests are done at the same time.
 - (B) Two or more experts agree on the outcome.
 - (C) The items on the test consistently relate to each other.
 - (D) The notion that scores on a test correlate highly with scores from tests that measure the same attribute.
- (9) Cronbach's alpha measures –
- (A) stability
 - (B) split half reliability
 - (C) reliability of parallel items
 - (D) internal consistency
- (10) A good manual for a psychological test –
- (A) indicates to the unqualified potential user that they should not be using the test
 - (B) is comprehensible to the qualified test user
 - (C) is precise enough to satisfy measurement specialists
 - (D) all of the above
- (11) An important step in writing items for psychological tests is to
- (A) pilot test the items with individuals similar to those for whom the test is being developed
 - (B) provide translations into other languages
 - (C) compare the content with existing psychological tests
 - (D) use item writers who are blind to the meaning of the construct being tested

(12) The formula for calculating coefficient of correlation is....

(A) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 + \sum y^2}}$ (B) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 - \sum y^2}}$

(C) $r = \frac{\sqrt{\sum xy}}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$ (D) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$

(13) What is required to compare individual score with the group score?

- (A) mode (B) correlation
(C) norms (D) standard deviation

(14) A measurement instrument can be valid but not reliable:

- (A) Always False
(B) Always True
(C) Sometimes True
(D) Depends on the Type of Validity

(15) To ensure a high degree of content validity

- (A) include a wide range of items
(B) write the items clearly and precisely in non – jargon words
(C) have the content judged as relevant for the named assessment by external experts
(D) correlate the measure with another similar measure

- (16) Psychological tests are used to...
- (A) help make decisions about people
 - (B) promote self-understanding
 - (C) measure psychological constructs
 - (D) all of the above
- (17) The formula for calculating facility value is....
- (A) $FV = \frac{RL - RU}{E} \times 100$
 - (B) $FV = \frac{RU - RL}{2E} \times 100$
 - (C) $FV = \frac{RU + RL}{2E} \times 100$
 - (D) $FV = \frac{RU + RL}{E} \times 100$
- (18) ANCOVA is used to calculate
- (A) The difference between two variables.
 - (B) The difference among more than two variables
 - (C) The association between two variables
 - (D) The correlation between two variables.
- (19) If Q1 and Q3 of a distribution are 37 and 75 respectively.
Find the quartile deviation
- (A) 38
 - (B) 17.5
 - (C) 19
 - (D) 9.5

- (20) _____ tests are based on the assumptions that the sample from the population is normally distributed.
- (A) Parametric (B) Non-parametric
(C) Psychological (D) Achievement

2 Answer the following questions briefly. (Two marks each) **20**

- (1) Write any four characteristics of a psychological test.
- (2) What do aptitude tests measure? Give an example.
- (3) What are norms?
- (4) Write down any four objectives of test pilot-study.
- (5) What is construct validity?
- (6) What is the difference between histogram and frequency polygon?
- (7) Write down four characteristics of normal distribution curve.
- (8) Write down names of any two parametric tests.
- (9) Write down only the steps of psychological test construction.
- (10) Write four uses of standardized tests.

3 Write answers of the following questions in detail. **30**

(Any six each carrying five marks)

- (1) What will you keep in mind while selecting and administering a standardized test?
- (2) Clarify the concept of correlation and explain its types.
- (3) What are the objectives and advantages of educational measurement?
- (4) Write down the names of measures of dispersion and explain their concepts.

- (5) Quantitative item analysis: Explain facility value and discrimination value.
 - (6) Explain the meaning and types of reliability.
 - (7) What ethical standards should a test administrator keep in mind?
 - (8) Explain the types of psychological tests briefly.
 - (9) What is included in the manual of a standardized test?
-